Flevoland

Informele en formele zorg

Inleiding

In deze factsheet worden de informele en formele zorg door en voor Flevolandse volwassenen beschreven. Er wordt aandacht geschonken aan het geven van mantelzorg, het doen van vrijwilligerswerk (informele zorg) en aan contact met de huisarts en andere zorgverleners.

Belangrijkste conclusies

- Van de Flevolandse volwassenen heeft 14% in het afgelopen jaar mantelzorg gegeven.
- Bijna één op de vier mantelzorgers voelt zich door het geven van mantelzorg zwaar belast.
- Iets meer dan een kwart van de volwassenen doet vrijwilligerswerk.
- Ongeveer één op de tien Flevolanders met minderjarige kinderen geeft aan vaak opvoedingsvragen te hebben.
- Vier op de tien volwassenen (meer vrouwen dan mannen) hebben onlangs contact gehad met huisarts.
- Ongeveer zeven op de tien volwassenen beoordelen de telefonische bereikbaarheid van de huisarts als goed.

Kwart van de mantelzorgers voelt zich zwaar belast

Van alle volwassen Flevolanders heeft 14% in de 12 maanden voorafgaand aan de enquête mantelzorg gegeven. Meer vrouwen (18%) dan mannen (10%) zijn mantelzorger. In de leeftijdscategorie 50-64 jaar bevinden zich de meeste mantelzorgers (figuur 1).

Mantelzorg is de zorg die gegeven wordt aan een bekende uit de omgeving, oals de partner, ouders, kind, buren of vrienden, als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Deze zorg kan bestaan uit het huishouden doen, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer, geldzaken regelen, enzovoorts. Mantelzorg wordt niet betaald.

Figuur 1. Het afgelopen jaar mantelzorg gegeven, naar geslacht en leeftijd.

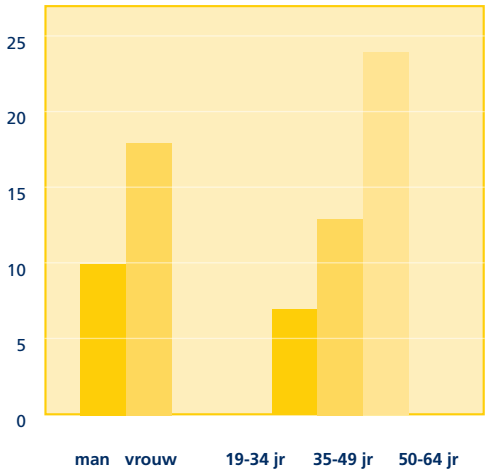

Een kwart van de mantelzorgers geeft incidenteel mantelzorg, nog eens een kwart geeft één tot vijf uur per week mantelzorg en de helft van de mantelzorgers geeft minstens zes uur per week mantelzorg.

Het zorgen voor een ander kan soms zwaar en moeilijk vol te houden zijn. Bijna één op de vier mantelzorgers voelt zich zwaar belast door het geven van mantelzorg.

Kwart van de Flevolanders doet vrijwilligerswerk

Iets meer dan een kwart van de Flevolandse volwassenen doet vrijwilligerswerk. Tweederde geeft aan geen vrijwilligerswerk te doen en zes procent doet geen vrijwilligerswerk maar zou dit wel willen doen. Bijna twee keer zoveel hoogopgeleiden als laagopgeleiden doen vrijwilligerswerk (resp. 34% en 18%).

Opvoedingsvragen worden bij voorkeur op het spreekuur van het cjg gesteld

Aan de Flevolanders met minderjarige kinderen is gevraagd of zij het afgelopen jaar vragen hebben gehad over de opvoeding, het gedrag of de ontwikkeling van hun kind. Ongeveer één op de tien geeft aan vaak dit soort vragen te hebben. Van de volwassenen met vragen zou één derde deze vragen het liefst bij het

spreekuur van het (toekomstige) centrum jeugd en gezin (cjg) in de eigen gemeente willen stellen. Zeventien procent zou de vragen telefonisch willen stellen en 18% wil zijn/haar vragen het liefst via e-mail of een e-consult stellen. Elf procent zou eventuele vragen niet aan een deskundige stellen (figuur 2).

Figuur 2. Manieren van opvoedingsvragen stellen

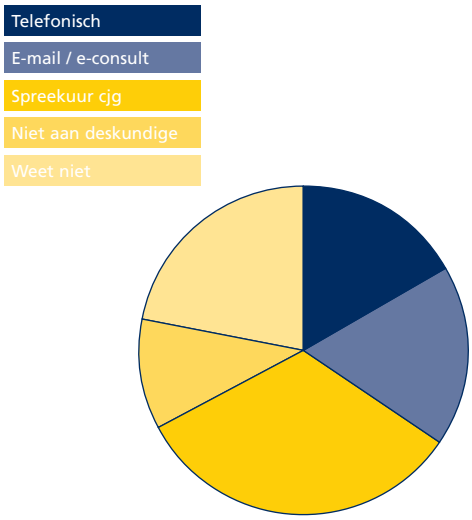

Vier op de tien volwassenen hebben onlangs contact gehad met huisarts

In de twee maanden voorafgaand aan de enquête heeft 37% van de Flevolandse volwassenen voor zichzelf contact gehad met de huisarts. Meer vrouwen (42%) dan mannen (33%) hebben contact gehad met de huisarts.

In het afgelopen jaar heeft 73% van de ondervraagden contact gehad met de huisarts.
De top 3 van andere zorgverleners waar in het afgelopen jaar contact mee is geweest ziet er als volgt uit:

- Tandarts of mondhygiëniste 79%
- Medisch specialist 35%
- Fysio-, ergo-, of oefentherapeut 25%

Volwassenen tevreden over telefonische bereikbaarheid van de huisarts

De telefonische bereikbaarheid voor het maken van een afspraak bij de huisarts wordt door 73% van de geënquêteerden als (zeer) goed beoordeeld, negen procent vindt de bereikbaarheid onvoldoende.
Ongeveer zeven op de tien volwassenen geven aan snel terecht te kunnen op het spreekuur van de huisarts, acht procent vindt de snelheid waarmee ze terecht kunnen onvoldoende.
De telefonische bereikbaarheid van de huisarts tijdens het telefonisch spreekuur wordt door tweederde (zeer) goed gevonden, tien procent vindt dit onvoldoende.

Urkers actief als vrijwilligers

In tabel 1 is aangegeven welke gemeenten er in positieve of negatieve zin uitspringen. Een duim omhoog geeft aan dat een gemeente op dit onderwerp in vergelijking met andere gemeenten gunstig scoort. Een duim omlaag geeft een ongunstige scoring aan.

Tabel 1. Vrijwilligerswerk naar gemeente

	Almere	Dronten	Lelystad	NOP	Urk	Zeewolde
Vrijwilligerswerk	👎		👎		👍	

In Almere en Lelystad zijn de laagste percentages vrijwilligers te vinden, op Urk het hoogste percentage.

In tabel 2 is de medische zorg naar gemeente weergegeven. Een plus geeft aan dat er meer volwassen in deze gemeente, in vergelijking met andere Flevolandse gemeenten, gebruik maken van een zorgverlener. Een min geeft aan dat er minder volwassenen in deze gemeente, in vergelijking met andere gemeenten, gebruik maken van een zorgverlener.

Tabel 2. Zorggebruik naar gemeente (afgelopen jaar)

	Almere	Dronten	Lelystad	NOP	Urk	Zeewolde
Contact huisarts	+					-
Contact medisch specialist	+		+			-
Contact tandarts		+			-	
Contact fysio-, ergo-, oefentherapeut					-	+

Meer volwassenen in Almere dan in andere Flevolandse gemeenten hebben het afgelopen jaar contact gehad met hun huisarts of met een medisch specialist. Op Urk hebben relatief weinig volwassenen een bezoek gebracht aan de tandarts. In Zeewolde werd de fysio-, ergo-, of oefentherapeut het meest bezocht.

Meer hoogopgeleiden geven informele zorg

In tabel 3 is per onderwerp aangegeven welk opleidingsniveau er in positieve of negatieve zin uitspringt. Een duim omhoog geeft aan dat mensen met dit opleidingsniveau op dit onderwerp in vergelijking met de andere opleidingsniveaus gunstig scoren. Een duim omlaag geeft een ongunstige scoring aan.

Tabel 3. Informele zorg naar opleidingsniveau

	Laag	Midden	Hoog
Mantelzorg	👎		👍
Vrijwilligerswerk	👎		👍

Meer hoogopgeleiden dan laagopgeleiden geven mantelzorg en doen vrijwilligerswerk.

In tabel 4 is de medische zorg naar opleidingsniveau weergegeven. Een plus geeft aan dat er meer volwassen met dit opleidingsniveau, in vergelijking met andere opleidingsniveaus, gebruik maken van een zorgverlener. Een min geeft aan dat er minder volwassenen met dit opleidingsniveau, in vergelijking met andere opleidingsniveaus, gebruik maken van een zorgverlener.

Tabel 4. Zorggebruik naar opleidingsniveau

	Laag	Midden	Hoog
Contact huisarts	+		-
Contact tandarts	-		+

Meer laagopgeleiden dan hoogopgeleiden hebben het afgelopen jaar contact gehad met de huisarts. Voor de tandarts is dit precies andersom.

Trends

De resultaten zijn, waar mogelijk, vergeleken met voorgaande onderzoeken.

Tabel 5. Informele zorg door de jaren heen

	1996 %	2001 %	2005 %	2009[1] %
Mantelzorg geven	15	20	13	14

Het percentage mensen dat mantelzorg geeft is over de jaren heen redelijk stabiel gebleven, op een uitschieter in 2001 na.

Colofon

Auteurs: Linda Bolt, Willeke Wijburg & Suzan van Dijken
Afdeling B&O, GGD Flevoland
Inlichtingen bij: Willeke Wijburg, onderzoeker
E-mail: w.wijburg@ggdflevoland.nl
www.ggdflevoland.nl

Het tabellenboek volwassenenenquête 2009 is apart verkrijgbaar.

1 Om te kunnen vergelijken met voorgaande jaren zijn van 2009 alleen de gegevens van 24-54 jarigen gebruikt.